

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

Examination—April, 2018 (Two Year Diploma Courses)

Group-All Group

[वेळ — ३ तास]

(एकूण गुण—७०)

इलेक्टिव्ह-१ सायकॉलॉजी (थिअरी)

गुण

१. (अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही चार) :—

४

- (१) बुद्धिमत्तेचे मापन च्या सहाय्याने केले जाते.
(इ. क्यु, आय. क्यु, टि.ओ.टी.)
- (२) हे सायन्स व एक कला आहे ज्यात माणसाच्या मनाच्या व वर्तनाचा अभ्यास केला जातो.
(मानसशास्त्र, तर्कशास्त्र, पदार्थ विज्ञान)
- (३) या मानसशास्त्रज्ञाने कुत्रा व बेल यांच्यावर प्रयोग केला.
(स्किनर, पॅव्हलव्ह, कोहलर)
- (४) विस्मरण वक्र ने तयार केला.
(एबिंगहॉस, थॉर्नडाईक, पॅव्हलव्ह)
- (५) संवेदनेंद्रियांच्या द्वारे होणाऱ्या ज्ञानाला म्हणतात.
(संवेदन, अवधान, व्यसनाधिनता)

(ब) चूक की बरोबर ते लिहा (कोणतेही चार) :—

४

- (१) आल्फ्रेड बिनेट याला बुद्धिमापनाचा जनक म्हणतात.
- (२) अध्ययनासाठी प्रेरणा आवश्यक आहे.
- (३) थॉर्नडाईकने कुत्रा व बेल यावर प्रयोग केला.
- (४) स्किझोफ्रानिया कार्याक मनाविकृतीचा प्रकार आहे.
- (५) अवधान म्हणजे मनाची वस्तू, घटना किंवा व्यक्तीवर केंद्रित करण्याची क्षमता.

(क) विस्तारित रूपात लिहा (कोणत्याही चार) :—

४

- (१) W.I.S.C.
- (२) I.Q.
- (३) M.R.
- (४) O.C.D.
- (५) C.B.T.

(ड) योग्य जोड्या जुळवा :—

४

‘अ’ गट

‘ब’ गट

- (१) फोबिया (भयगंड) (अ) चुकीचे संवेदन
- (२) अल्कोहोलिझम (मद्यार्क परिणाम) (ब) अतार्किक भिती
- (३) स्किनर (क) मद्यपी
- (४) हॅल्युसिनेशन (भूल, भ्रम) (ड) साधक अभिसंधान.

२. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :- १२
- (अ) संवेदन व अवधान यांच्या व्याख्या द्या. अवधानावर परिणाम करणाऱ्या घटकांबाबत लिहा.
- (ब) बुद्धिमत्तेची व्याख्या स्पष्ट करा. बुद्धिपरिक्षणाची कल्पना स्पष्ट करा. वेगवेगळ्या बुद्धिमापन चाचण्यांची नावे लिहा.
- (क) मानसशास्त्र (सायकॉलॉजी) म्हणजे काय ? मानसशास्त्राची विविध क्षेत्रे सांगा (Subfield).
- (ड) ताण, संघर्ष व नैराश्य याबाबत लिहा.
३. उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :- १२
- (अ) ऑब्सेशन कंपल्शन डिसऑर्डर (अनिवार्य विचार कृती विकृती) याबाबत लिहा. ऑब्सेशन कंपल्शनची लक्षणे व उपचार सांगा.
- (ब) व्यक्तीमत्वाची व्याख्या द्या. व्यक्तीमत्वाच्या दोन थिअरीज स्पष्ट करा. व्यक्तीमत्वावर परिणाम करणाऱ्या घटकांबाबत लिहा.
- (क) मानसशास्त्रीय विकृतीची व्याख्या द्या. मानसशास्त्रीय विकृतींचे वर्गीकरण करा.
- (ड) प्रेरणेची व्याख्या स्पष्ट करा. प्रेरणेचे प्रकार सांगा. प्रेरणेचा उपयोग सांगा.
४. सविस्तर उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) :- १४
- (अ) मेमरी (स्मरण) ची व्याख्या द्या. स्मरणशक्ती वाढविण्याचे तंत्र सांगा.
- (ब) मतिमंदत्व म्हणजे काय ? मतिमंदत्वाची कारणे, प्रकार, उपचार याबाबत लिहा.
- (क) स्किझोफ्रोनिया (मनोविभ्रम) बाबत माहिती द्या.
- (ड) निरनिराळ्या मानससोपचारांची (सायकोथिअरपीज) माहिती द्या.
५. कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा :- १६
- (अ) अल्कोहोल (मद्य) पिण्याने कोणकोणत्या विकृती निर्माण होतात. त्यांचे कारण विज्ञान, उपचार व पुनर्वसन कसे कराल ?
- (ब) एपिलेप्सी (फेफरे, अपस्मार) ची व्याख्या सांगून कारणे व उपचार सांगा.
- (क) अध्ययन प्रक्रियेची व्याख्या लिहा. अध्ययन प्रक्रियेचे प्रकार सविस्तर लिहा.
- (ड) इंद्रियजन्य मनोविक्षिप्ती म्हणजे काय ते सांगून मनोविक्षिप्तीची कारणे, लक्षणे व उपचार सांगा.
- (इ) इमोशनची (भावना) व्याख्या सांगून भावना व्यक्त करणे, स्विकारणे व त्यावेळी होणारे शारीरिक बदल याबाबत माहिती द्या.

(ENGLISH)

[TIME ALLOWED — 3 HOURS]

(MARKS — 70)

ELECTIVE-I PSYCHOLOGY (THEORY)

	Marks
1. (a) Fill in the blanks (any <i>four</i>) :—	4
(i) Intelligence is measured with the help of
(E.Q., I.Q., T.A.T.)	
(ii) is the science and art which studies mind
and behaviour of man.
(Psychology, Philosophy, Physics)	
(iii) The psychologist performed the experiment
on dog and bell.
(Skinner, Pavlov, Kohler)	
(iv) Forgetting curve is prepared by
(Ebbinghaus, Thorndike, Pavlov)	
(v) Knowledge by sensory organ is called
(Perception, Attention, Addiction)	
(b) Write <i>true</i> or <i>false</i> (any <i>four</i>) :—	4
(i) Alfred binet is called the father of intelligence
measurement (testing).	
(ii) Motivation is necessary in learning.	
(iii) Thorandike experimented on dog and bell.	
(iv) Schizopherenia is functional psychosis.	
(v) Attention is the flow of mind consentrated on one object,
event or person.	
(c) Give long forms (any <i>four</i>) :—	4
(i) WISC (ii) I.Q. (iii) M.R.	
(iv) O.C.D. (v) C.B.T.	
(d) Match the pairs :—	4
‘A’ Group	‘B’ Group
(i) Phobia	(a) False perception
(ii) Alcoholism	(b) An illogical fear
(iii) Skinner	(c) Addiction
(iv) Hallucination	(d) Operant conditioning.
2. Answer the following questions (any <i>two</i>) :—	12
(a) Define perception and attention. Write the factors affecting on
attention.	
(b) Define intelligence. Give idea of testing write names of
intelligence tests.	
(c) Define psychology and various subfields of psychology.	
(d) Write about stress, conflict and frustration.	

[Turn over

3. Write answers (any *two*) :— 12
- (a) Write about obsession and compulsion disorder. Give the symptoms and treatment of obsession and compulsion.
 - (b) Define personality and describe any two theories of personality. Note down the factors affecting personality.
 - (c) Define psychological disorder and classify various psychological disorder.
 - (d) Give definition of motivation. Write types of motivation and uses of motivation.
4. Give brief answers of the following (any *two*) :— 14
- (a) Define memory State. Memory Improvement Technique.
 - (b) What is mental-retardation ? Write causes types and treatment of mental-retardation.
 - (c) Write about schizophrenia.
 - (d) Give various types of psycho-therapies.
5. Answer the following questions (any *four*) :— 16
- (a) Define alcohol related disorder. Write about etiology, treatment and rehabilitation of alcoholic person.
 - (b) Define learning process and give the types of learning.
 - (c) Define epilepsy, its causes and treatment of epilepsy.
 - (d) Define organic psychosis. Write causes, clinical features and treatment of psychosis.
 - (e) Define emotion, expression, perception and physiology of emotions.
-